

INHOUD

- BOEK I **Wijzelf zijn onze ergste vijand** 17
INTERMEZZO Het familiebedrijf
- BOEK II **Scènes uit de privésfeer** 183
INTERMEZZO De vuurwerkers DEEL 1
- BOEK III **Liberty Heights** 349
INTERMEZZO Het onbestaanbare van de dood in
het hoofd van iedereen die nu leeft
- BOEK IV **Monaden** 601
INTERMEZZO In de buitenwijken
- BOEK V **De Addergebroeder** 731
INTERMEZZO 'Bewijsstukken'
- BOEK VI **Drie soorten wanhoop** 815
INTERMEZZO De vuurwerkers DEEL 2
- BOEK VII **In het duister** 871

ER WAS EEN KERSTBOOM in aantocht over Eleventh Avenue. Beter gezegd, hij probeerde in aantocht te zijn, want hij was verstrikt geraakt in een winkelwagentje dat iemand op het zebrapad had laten staan, en de boom sidderde, briede en hijgde, alsof hij elk moment in brand kon vliegen. Althans zo kwam het Mercer Goodman voor terwijl hij verwoede pogingen deed de kruin van de boom uit het verbogen rasterwerk van het wagentje te bevrijden. Tegenwoordig leek alles op het punt te staan. Aan de overkant van de straat ontsierden brandvlekken het laadplatform waarop de buurtgekken 's nachts vuurtjes stookten. De hoertjes die er overdag zaten te zonnen stonden nu door zonnebrillen uit de bazaar toe te kijken en eventjes was Mercer zich er scherp van bewust hoe hij moest overkomen: een bebrilde, in corduroy gestoken *brother* die probeerde achteruit te lopen terwijl aan het andere uiteinde van de boom een jonge bleekscheet met ongekamd haar en een motorjack probeerde de stam naar voren te sjorren, en jammer dan voor die winkelwagen. Toen sprong het voetgangerslicht op groen, en waren ze door een of andere wonderbaarlijke combinatie van duw- en trekwerk ineens weer los.

‘Ik weet dat je boos bent,’ zei Mercer, ‘maar zou je alsjeblieft niet zo willen rennen?’

‘Was ik aan het rennen dan?’ vroeg William.

‘Iedereen kijkt naar je.’

Als vrienden, of zelfs als burens, vormden ze een onwaarschijnlijk koppel, wat misschien de reden was waarom de man die het bomenstalletje van de padvinderij bij de oprit voor de Lincoln Tunnel beemande had gearzeld om hun geld aan te pakken. Het was ook de reden waarom Mercer William nooit bij zijn ouders thuis had kunnen uitnodigen, en waarom ze de kerst dus getweeën moesten vieren. Je

STAD IN BRAND

hoefde maar naar ze te kijken om het te weten: de vlezige, bruine bourgeois en de pezige, bleke punker. Wat kon deze twee in vredesnaam aan elkaar hebben geklonken behalve de occulte kracht van seks?

Het was William geweest die de grootste boom die ze nog hadden bij het stalletje had uitgezocht. Mercer had hem met klem gewezen op de toch al overvolle staat van hun flatje, om nog maar te zwijgen van de te overbruggen afstand van zes straten tussen hier en daar, maar dit was Williams manier om hem te straffen voor het feit dat hij überhaupt een boom had gewild. Hij had twee briefjes van tien afgerold van het pak geld in zijn zak en, precies zo hard dat de bomenman het kon horen, sardonisch aangekondigd dat hij *het achter-eind* wel zou nemen. Nu voegde hij daar tussen ademwolkjes aan toe: 'Weet je... Jezus zou ons allebei in het hellevuur hebben geworpen. Dat staat ergens in... Leviticus, geloof ik. Ik zie het nut niet in van een Messias die je naar de hel stuurt.' Het verkeerde Testament, had Mercer kunnen tegenwerpen, en bovendien hebben we in geen weken samen gezondigd, maar het was van essentieel belang niet te happen. De hopman stond nog geen honderd meter achter hen, aan het einde van een spoor van naalden.

Geleidelijk werden de straten leger. Op dit uur van de dag bestond Hell's Kitchen voornamelijk uit verwaarloosde terreinen en uitgebrande auto's, met soms een verdwaalde autoruitenwasser. Het leek of er een bom was ontploft die alleen verschoppelingen had overgelaten, wat deze buurt in de late jaren zestig onweerstaanbaar moet hebben gemaakt voor William Hamilton-Sweeney. Een paar jaar voordat Mercer bij hem introk, was er trouwens daadwerkelijk een bom ontploft. Een actiegroep met als naam zo'n weerbarstige afkorting die hij nooit kon onthouden, had voor de poort van de laatste fabriek die nog in bedrijf was een vrachtwagen opgeblazen, om zo-doende ruimte te scheppen voor nog meer krakkemikkige huurappartementjes. In een vorig leven van hun eigen flatgebouw waren daar pepermuntjes van Knickerbocker van de lopende band gekomen. In zekere zin was er weinig veranderd. De verbouwing van bedrijfsruimte naar woonruimte was met de Franse slag gedaan, vermoedelijk illegaal, en had een poederig industrieel residu tussen de vloerplanken achtergelaten. Hoe je ook schrobde, er bleef altijd een weeïge zweem van pepermunt hangen.

Omdat de goederenlift weer stuk was, of nog steeds stuk was, kost-

te het een halfuur om de boom de tien trappen op te krijgen. Williams jack zat onder het hars. Zijn doeken waren naar zijn atelier in de Bronx verhuisd, maar op de een of andere manier was de enige plek voor de boom voor het raam van het huiskamergedeelte, waar de takken het zonlicht tegenhielden. Mercer, die dit had zien aankomen, had sfeerverhogende attributen ingeslagen, zoals lichtjes voor aan de muur, een kerstboomkleed en een pak alcoholvrije eierpunch. Die stalde hij uit op het aanrecht, maar William bleef alleen maar met een gezicht als een oorwurm op de slaapbank gomballen liggen eten uit een schaalte, terwijl zijn poes Eartha K. zelfgenoegzaam op zijn borst zat. ‘Nou, gelukkig heb je geen kerststal gekocht,’ zei hij. Dat deed pijn, want Mercer was op dat moment in het gootsteenkastje aan het zoeken naar de poppetjes van de drie wijzen die mama met haar cadeaupakket had meegestuurd.

Wat hij er in plaats daarvan aantrof was het stapeltje post waarvan hij zou hebben gezworen dat hij het die ochtend in het volle zicht op de radiator had gelegd. Normaal gesproken was dat niks voor Mercer – hij kon niet langs een van Eartha’s braakballen lopen zonder meteen naar stoffer en blik te grijpen – maar er lag daar tussen de tweede en derde aanmaning van de Americard Family of Credit Cards (wat een blabla in het kwadraat) al een week lang een bepaalde ongeopende envelop te rotten en hij had gehoopt dat William zich vandaag eindelijk van de aanwezigheid ervan bewust werd. Hij herschikte het stapeltje zodat de bewuste envelop bovenop kwam te liggen. Vervolgens legde hij het stapeltje weer op de radiator. Maar zijn geliefde maakte aanstalten klodders eierpunch over de klont groene gomballen te smeren, alsof het een futuristisch graanproduct betrof. ‘Een vorstelijk ontbijt,’ zei hij.

HET GRAPPIGE WAS dat William er steengoed in was om niet op te merken wat hij niet op wenste te merken. Een typisch voorbeeld daarvan: deze dag, de dag voor kerst 1976, was het precies anderhalf jaar geleden dat Mercer vanuit het plaatsje Altana in Georgia naar New York was gekomen. *Atlanta. Ja, dat ken ik wel, hoor*, verzekerden mensen hem op blijmoedig neerbuigende toon. *Nee*, verbeterde hij hen dan – *Al-tá-na* – maar op den duur deed hij geen moeite meer. Gemakzucht won het uiteindelijk van exactheid. Waar hij vandaan kwam wist men niet beter of hij was naar het Noorden gegaan om Engels te geven aan tweedeklassers op de Wenceslas-Mockingbird

STAD IN BRAND

School voor Meisjes in Greenwich Village. Zijn onderliggende, brandende ambitie was natuurlijk geweest om de Great American Novel te schrijven (en branden deed het nog altijd, maar dan nu in de zin van schrijven). En daar weer onder... tja, het simpelste was om te stellen dat hij iemand had ontmoet.

Zoals hij het tot dusver had begrepen was er bij liefde sprake van enorme zwaartekrachtvelden van verplichtingen en verwijten die de betrokkenen teisterden en waardoor zelfs gesprekken over koetjes en kalfjes verwerden tot een krampachtig happen naar adem. En nu zat hij met iemand die zijn telefoontjes soms wekenlang niet beantwoordde zonder ook maar de geringste behoefte te voelen zich daarvoor te verontschuldigen. Een blanke die op 125th Street rondliep alsof die helemaal van hem was. Iemand van drieëndertig die nog steeds uitsliep tot drie uur 's middags, ook nadat ze waren gaan samenwonen. Aanvankelijk was Williams vastbeslotenheid om precies te doen waar hij zin in had, wanneer hij daar zin in had, een openbaring geweest. Plotseling was het mogelijk om liefde te scheiden van verschuldigd zijn.

De laatste tijd kreeg het er echter de schijn van dat de tol van de vrijheid een weigering was om achterom te kijken. William sprak enkel in de meest vage bewoordingen over zijn leven van vóór Mercer, de tijd van zijn heroïneverslaving in het begin van de jaren zeventig, waaraan hij zijn onverzadigbare hang naar zoetheid had overgehouden, de stapels schilderijen die hij weigerde aan Mercer of aan wie ze ook maar had kunnen kopen te laten zien, de in elkaar geklapte rockband waarvan hij de naam, Ex Post Facto, met een metalen klerhanger achter op zijn motorjack had gebrand. En zijn familie? Doodse stilte. Heel lang had Mercer niet eens doorgehad dat William een van dé Hamilton-Sweeneys was, wat zoets was als Frank Tecumseh Sherman ontmoeten zonder dat het in je opkwam hem te vragen of hij soms familie was van de generaal. William verstijfde nog altijd wanneer iemand in zijn aanwezigheid de naam Hamilton-Sweeney Company liet vallen, alsof hij zojuist een nagel in zijn soep had gevonden en die probeerde te verwijderen zonder zijn tafelgenoten te alarmeren. Mercer hield zichzelf voor dat zijn gevoelens absoluut niet anders zouden zijn geweest als William een Doe of een Dinkelfelder was geweest. Toch was het moeilijk om niet nieuwsgierig te zijn.

En dat was dan nog voor de interreligieuze eindejaarsshow van de onderbouw eerder deze maand, waarbij de decaan het voltallige on-

derwijzend personeel zo ongeveer had verplicht aanwezig te zijn. Na een minuut of veertig had Mercer geprobeerd de verveling te verdrijven met het bekijken van de eindeloze lijst van deelnemertjes toen een naam hem was opgevallen. Bij het zwakke licht in de aula liet hij zijn vinger over de getypte letters gaan: Cate Hamilton-Sweeney Lamplighter (Kinderkoor). Hij hield zich doorgaans op in de bovenbouw, waar hij met zijn vierentwintig jaar de jongste leerkracht was en bovendien de enige zwarte, en de jongere kinderen leken hem dan ook te beschouwen als een soort goedgeklede conciërge, maar na het slotapplaus sprak hij een collega aan die les gaf aan de kleintjes. Zij wees op een groepje oecumenische spruiten dat bij de deur naar het toneel stond. De bewuste 'Cate' was naar hij begreep een van hen. Dat wil zeggen een van de hare. 'En weet je toevallig ook of zij een William in de familie heeft?'

'Bedoel je haar broertje Will? Die zit volgens mij in groep vijf of groep zes op een school ergens in een betere buurt. Die is gemengd, ik weet niet waarom ze Cate daar niet ook heen sturen.' De collega leek zich ineens te bedenken. 'Hoezo eigenlijk?'

'O zomaar,' zei hij en draaide zich om om weg te lopen. Het was precies zoals hij had gedacht, een vergissing, toeval, iets wat hij alweer probeerde te vergeten.

Maar was het niet Faulkner die had gezegd dat het verleden nog lang geen verleden tijd is? De afgelopen week was er, op de laatste dag van het trimester, nadat de laatste lakse beursleerlinge haar allerlaatste examenblaadje had ingeleverd, een nerveus ogende blanke vrouw voor de deur van zijn klaslokaal verschenen. Ze had dat bevalige van jonge moeders – haar rok had vermoedelijk meer gekost dan Mercers hele garderobe bij elkaar – maar het was meer dan dat waardoor ze er vertrouwd uitzag, al kon hij er de vinger niet precies op leggen. 'Wat kan ik voor u doen?'

Ze keek of de naam op het papier dat ze bij zich had overeenkwam met die op de deur. 'Meneer Goodman?'

'Bingo!' Of was dat iets te populair? Lastig te bepalen. Hij vouwde zijn handen op tafel en probeerde er zo ongevaarlijk mogelijk uit te zien, zoals zijn gewoonte was wanneer hij met moeders te maken had.

'Ik weet niet goed hoe ik dit een beetje tactisch moet aanpakken. Cate Lamplighter is mijn dochter. Haar juf vertelde dat u na de voorstelling vorige week wat vragen over haar had.'

'O jeetje.' Hij kreeg een kleur. 'Dat was een misverstand. Maar mijn

welgemeende excuses als...’ Toen zag hij het. De scherpe kin, de geschrokken blik in de blauwe ogen. Ze had een vrouwelijke William kunnen zijn, behalve dat ze kastanjebruin haar had in plaats van zwart, en een eenvoudig pagekapsel. En stijlvolle kleding natuurlijk.

‘Ik heb begrepen dat u naar Cates oom vroeg, naar wie we haar broer hebben vernoemd. Niet dat hij dat kan weten, want hij heeft hem nooit ontmoet. Mijn broer dus. William Hamilton-Sweeney.’ De hand die ze hem toestak was, in tegenstelling tot haar stem, vast. ‘Ik ben Regan.’

Oppassen, dacht Mercer. Hier op Mockingbird was een y-chromosoom al een risicofactor en wat ze ook hadden gezegd toen ze hem hadden aangenomen, dat gold ook voor zwart zijn. Laverend tussen de Scylla van ‘te veel’ en de Charybdis van ‘niet genoeg’ had hij enorm zijn best gedaan om een terughoudende aseksualiteit uit te stralen. Voor zover zijn collega’s wisten woonde hij alleen, met louter zijn boeken als gezelschap. Niettemin proefde hij haar naam met genoegen op zijn tong. ‘Regan.’

‘Mag ik u vragen welk belang u bij mijn broer heeft? Hij is u toch geen geld schuldig of zoiets, hoop ik?’

‘Gunst, nee. Niets van dien aard. Hij is... een vriend van me. Ik was me er alleen niet van bewust dat hij een zuster had.’

‘We hebben geen contact. Al jaren niet meer. Ik heb eerlijk gezegd geen idee hoe ik hem kan bereiken. Ik wil me niet opdringen, maar zou ik dit bij u mogen achterlaten?’ Ze liep naar hem toe en legde iets op het bureau, en toen ze weer terugstapte voelde hij een golfje van pijn door zijn lijf trekken. In de grote, zwijgende zee van Williams verleden was een mast opgedoken, die helaas ook weer terugweek naar de horizon.

Wacht even, dacht hij. ‘Ik wilde net naar de koffiekamer gaan om koffie te drinken. Kan ik u een kopje aanbieden?’

Haar gezicht behield iets onrustigs, of iets droevigs, abstract maar diepgeworteld. Ze was echt een opvallend knappe verschijning, zij het wat aan de dunne kant. De meeste volwassenen leken zich wanneer ze bedroefd waren naar binnen te keren, ouder en onaantrekkelijker te worden. Misschien had het iets met evolutionaire aanpassing te maken, dat er geleidelijk aan een superieur ras ontstond van emotioneel onkwetsbare mensachtigen, maar als dat zo was, dan had dat gen deze Hamilton-Sweeneys overgeslagen. ‘Dat gaat niet,’ zei ze uiteindelijk. ‘Ik moet mijn kinderen naar hun vader brengen.’ Ze

wees op de envelop. ‘Als u die, mocht u William nog spreken voor oudjaar, aan hem zou willen geven, en tegen hem zou willen zeggen... zou willen zeggen dat ik hem er dit jaar bij moet hebben.’

‘Hem waar bij moet hebben? Neem me niet kwalijk. Dat gaat mij duidelijk niks aan.’

‘Aangenaam met u kennis te hebben gemaakt, meneer Goodman.’ Bij de deur bleef ze even staan. ‘En maakt u zich geen zorgen over de omstandigheden. Ik ben al heel blij te weten dat hij iemand heeft.’

Voordat hij de tijd had gehad om haar te vragen waar ze op doelde, was ze al vertrokken. Hij ging stilletjes de gang op om haar na te kijken en hoorde haar hakken tikken tussen de blokjes licht op de vloertegels. Vervolgens keek hij naar de gesloten envelop die hij in zijn handen had. Er stond geen poststempel op, en op de plek waar het adres had gestaan zat een witte vlek Tipp-Ex, waaroverheen in haast met de hand geschreven stond: *William Hamilton-Sweeney III.* Hij had nooit geweten dat er nog Romeinse cijfers bij hoorden.

HIJ WERD OP EERSTE KERSTDAG WAKKER met een schuldgevoel. Langer slapen had kunnen helpen, maar jaren pavloviaanse rituelen hadden dat onmogelijk gemaakt. Mama kwam vroeger altijd hun kamer in wanneer het nog donker was en gooide dan kousen die waren volgestopt met sinaasappels uit Florida en prullaria uit de bazaar op het voeteneind van zijn bed en dat van C.L., en deed dan heel verbaasd als haar zoons wakker werden. Nu hij in principe volwassen was, was er geen sprake meer van kousen en lag hij gedurende wat een eendeloze tijd leek naast zijn snurkende geliefde en zag het daglicht voortkruipen over de gipsplaten. Daar had William snel nog even een afscheiding van getimmerd om een slaaphoek te creëren in het flatje, maar aan schilderen was hij nooit meer toegekomen. Naast de matras waren de enige tegemoetkomingen aan een huiselijke sfeer een onvoltooid zelfportret en een manshoge spiegel die overdwars was opgehangen, evenwijdig aan het bed. Gênant genoeg zag hij William soms naar de spiegel kijken wanneer ze in flagranti waren, maar waarom hij dat deed was een van die dingen waarvan Mercer wist dat hij er niet naar moest vragen. Waarom kon hij die hardnekkige stukjes terughoudendheid niet gewoon respecteren? In plaats daarvan lokten ze hem steeds dichterbij, tot op het punt dat hij, om Williams geheimen te beschermen, van de weeromstuit zijn eigen geheimen begon te koesteren.

STAD IN BRAND

Maar was Kerstmis niet juist bedoeld om je niet langer af te sluiten en te stoppen met piekeren? De temperatuur daalde momenteel gestaag, en het dikste kledingstuk voor buiten dat William bezat, was het Ex Post Facto-jack, dus had Mercer besloten hem een parka te geven, warmte die hem overal waar hij ging zou omhullen. Hij had van zijn laatste vijf maandsalarissen telkens vijftig dollar gespaard en was Bloomingdale's binnengelopen, nog in wat William zijn onderwijzerskloffie noemde – stropdas, blazer met elleboogstukken – maar dat leek weinig te helpen om het verkopend personeel ervan te overtuigen dat hij een serieuze klant was. Sterker nog, iemand van de beveiliging, een man met een rattig snorretje, had hem geschaduwd van outdoor-kleding via herenmode naar de afdeling avondkleding. Maar misschien was dat wel zijn gelukkig gesternte, want anders zou Mercer de chesterfieldjas nooit hebben ontdekt. Die was schitterend, geelbruin, alsof hij van de fijne vacht van jonge poesjes was gemaakt. Een viertal knopen en drie binnenzakken, voor penselen, pennen en schetsboeken. Kraag, ceintuur en panden waren van drie verschillende soorten lamswol. Hij was flamboyant genoeg voor William en waanzinnig warm. Hij was ook ruimschoots boven Mercers budget, maar een soort van begeesterde opstandigheid of opstandige begeestering voerde hem naar de kassa en van daar naar de inpakbalie, waar ze de jas in papier wikkelden dat bedrukt was met een hele zwerm gouden *B*'s. Het pak lag nu anderhalve week verstopt onder de slaapbank. Mercer kon zich niet langer bedwingen en ensceeneerde een hoestbui, en niet veel later was William opgestaan.

Nadat hij koffie had gezet en de elektrische kaarsjes in de boom had aangedaan, legde Mercer de doos op Williams schoot.

‘Jezus, die is zwaar, zeg.’

Mercer veegde er een stofpluis af. ‘Maak maar open.’

Hij keek gespannen toe hoe de bovenkant van de doos met een zucht losliet en het crêpepapier ritselend opzij viel. ‘Een jas.’ William deed zijn best er een uitroepteken achter te plaatsen, maar iedereen wist dat je, als je het cadeau benoemde, eigenlijk teleurgesteld was.

‘Pas hem eens.’

‘Over mijn badjas heen?’

‘Je zult het vroeg of laat toch moeten proberen.’

Pas toen ging William de juiste dingen zeggen: dat hij inderdaad een jas nodig had gehad, dat hij prachtig was. Hij verdween in de slaaphoek en bleef daar ongehoord lang dralen. Mercer kon hem

bijna heen en weer horen draaien voor de overdwars opgehangen spiegel om te bedenken hoe hij zich voelde. Eindelijk opende het kralengordijntje zich weer. ‘Hij is geweldig,’ zei William.

De jas stond hem in elk geval geweldig. Als de kraag ervan opgeslagen was kwamen Williams fraaie gelaatstrekken, de natuurlijke aristocratie van zijn jukbeenderen, extra goed uit. ‘Hoe vind je hem staan?’

‘Als Jozefs veelkleurige mantel.’ William maakte een aantal stille gebaren, klopte op zijn zakken en nam diverse poses aan voor de camera. ‘Het is net of ik een bubbelbad aanheb. Maar nu is het jouw beurt, Merce.’

Aan de andere kant van het vertrek glommen gloeilampen uit de supermarkt zwakjes tegen het middaglicht. Het kerstboomkleed was, op een paar kattenharen en wat naalden na, leeg. Mercer had het cadeau van zijn moeder de vorige avond al uitgepakt, terwijl hij met haar zat te bellen, en aan het feit dat zij hun namen op het kaartje had gezet kon hij zien dat C.L. en Pa waren vergeten of hadden geweigerd een eigen cadeautje te sturen. Hij had zich er al mentaal op voorbereid dat William mogelijk niets voor hem had gekocht, maar nu haalde William uit de slaaphoek pontificaal een pak tevoorschijn dat hij, alsof hij het in een dronken bui had gedaan, in kranten had gewikkeld. ‘Voorzichtig ermee,’ zei hij toen hij het op de vloer zette.

Was Mercer dat ooit niet dan? De scherpe geur van wapenolie kwam hem tegemoet toen hij het krantenpapier wegtrok en er ordentelijke rijen witte toetsen verschenen. Het was een schrijfmachine.

‘Het is een elektrische. Ik heb hem gevonden in een lommerk in de binnenstad, zo goed als nieuw. Ze schijnen veel sneller te zijn.’

‘Dat had je niet moeten doen,’ zei Mercer.

‘Die van jou kan echt niet meer. Als het een paard was, zou je het afmaken.’

Nee, hij had dit écht niet moeten doen. Al moest Mercer nog ergens het lef vandaan zien te halen om het tegen William te zeggen, de trage voortgang van het werk waaraan hij bezig was – of beter gezegd het gebrek aan voortgang – had niets te maken met zijn werkmateriaal, althans niet in enige gebruikelijke zin. Om niet verder te hoeven veinzen, sloeg hij zijn armen om William heen. De warmte van diens lichaam drong zelfs door de luxe jas heen. Toen moet Williams oog op het ovenklokje zijn gevallen. ‘Shit. Vind je het goed als ik de tv aanzet?’

STAD IN BRAND

‘Je gaat me toch niet vertellen dat er een wedstrijd is? Het is een feestdag vandaag.’

‘Ik wist wel dat je het zou begrijpen.’

Mercer probeerde een paar minuten lang naast hem te zitten en met William mee te kijken naar diens lievelingssport, maar football op televisie vond hij ongeveer even boeiend, en ook ongeveer even lastig te volgen, als een vlooiencircus, dus kwam hij overeind en liep naar het keukentje om zich aan de overige kerstkruiswegstaties te wijden. Terwijl het publiek tekeering en de adverteerders de lof zongen van scheerapparaten met dubbele mesjes en nacho’s met kaas, glaceerde Mercer de ham, sneed hij de bataten in stukken en trok de fles wijn open om die te chambreren. Zelf dronk hij niet – hij had gezien wat het met de hersens van C.L. had gedaan – maar hij dacht dat chianti William misschien in een kerststemming zou brengen.

Boven de tweepitter bouwde zich hitte op. Hij draaide het raam open, waardoor hij twee duiven die buiten op zijn wegens de winter lege geraniumbak – nou ja, B2-blok eigenlijk – waren neergestreken opschrikte. Ze vluchtten de diepe ravijnen tussen de voormalige fabrieken in, nu eens onzichtbaar in de schaduw, dan weer plots fel oplichtend. Toen hij een blik op William wierp lag de chesterfield weer in zijn doos op de vloer naast de slaapbank en was de megazak gomballen bijna leeg. Hij voelde zichzelf in zijn moeder veranderen.

In de rust gingen ze met hun bord op schoot zitten. Omdat de wedstrijd nu stillag, veronderstelde Mercer dat William de televisie wel uit zou zetten, maar hij zette het geluid niet eens zachter en bleef ook gewoon doorkijken. ‘Yams zijn verrukkelijk,’ zei hij. Evenals reggaemuziek en Amateur Night in de Apollo was *soul food* een van Williams zelfgekozen affiniteiten met de zwarte cultuur. ‘Ik zou het prettig vinden als je me niet zo aanstaarde.’

‘Hoe?’

‘Alsof ik je puppy heb verzopen. Het spijt me als vandaag niet aan je verwachtingen heeft beantwoord.’

Mercer had niet doorgehad dat hij hem had zitten aanstaren. Hij verplaatste zijn blik naar de boom, die al begon uit te vallen, op zijn aluminium voet. ‘Dit is voor het eerst dat ik met de kerst niet thuis ben,’ zei hij. ‘Als het feit dat ik een paar tradities in stand probeer te houden mij een sentimenteel type maakt, nou dan ben ik maar een sentimenteel type.’

‘Vind je het niet veelzeggend dat je het nog steeds over “thuis”

hebt?’ William drukte even een servet tegen zijn mondhoek. Zijn onberispelijke, niet bij deze omgeving passende tafelmanieren hadden al een eerste aanwijzing moeten zijn. ‘Weet je, Merce, wij zijn volwassen kerels. Wij scheppen onze eigen tradities. Kerst kan voor hetzelfde geld twaalf avonden in de disco zijn. We zouden elke dag met oesters kunnen lunchen als we daar zin in hadden.’

Mercer kon niet inschatten hoeveel van wat hij zei serieus bedoeld was en hoeveel domweg getuigde van Williams wens om de discussie in zijn voordeel te beslechten. ‘Meen je dat, William, van die oesters?’

‘Open kaart, snoes. Dit heeft alles te maken met die envelop die je steeds in mijn blikveld probeert te krijgen, hè?’

‘Nou, ga je die niet openmaken dan?’

‘Waarom zou ik? Er staat niks in waar ik me beter van zal gaan voelen dan ik toch al doe. Godverdomme!’

Het duurde een paar tellen voordat hij doorhad dat William op de footballwedstrijd reageerde, waar iets onverkwikkelijks het begin van het derde kwart inluidde.

‘Weet je wat ik denk? Ik denk dat je al weet wat erin staat.’ Net als Mercer zelf trouwens. Althans, hij had zo zijn vermoedens.

Hij ging de enveloppe halen en stak die in de richting van de tv. Er schemerde iets intrigerends doorheen, als het essentiële geheim op een röntgenfoto. ‘Ik denk dat hij van je familie komt,’ zei hij.

‘Wat ik wel eens zou willen weten is hoe hij hier gekomen is zonder poststempel.’

‘En wat ik zou willen weten is waarom dat zo bedreigend is.’

‘Ik kan niet met je praten als je zo doet, Mercer.’

‘Waarom mag ik geen dingen willen?’

‘Je weet donders goed dat ik dat niet gezegd heb.’

Nu was het Mercers beurt om zich af te vragen in hoeverre hij de woorden die uit zijn mond kwamen echt meende en in hoeverre het hem er gewoon om ging de discussie te winnen. Aan de rand van zijn blikveld zag hij het keukengerei, de plank met de op alfabet gerangschikte boeken, de kerstboom, alle tastbare zaken waarin William hem, eerlijk is eerlijk, tegemoet was gekomen. Maar hoe zat het in emotioneel opzicht? Hij had trouwens al te veel gezegd om zich nog te kunnen terugtrekken. ‘Dit is wat jij wilt: jouw leven blijft gewoon zoals het is, terwijl ik me als een wijnrank om je heen slinger.’

Zoals altijd wanneer de grens tussen zijn innerlijke en zijn uiterlijke leven werd geschonden, verschenen er bleke vlekjes op Williams

STAD IN BRAND

wangen. Heel even leek hij Mercer te kunnen aanvliegen over de koffietafel. En heel even had Mercer misschien ook wel gewild dat hij dat deed. Het zou hebben aangetoond dat hij belangrijker was voor William dan zijn zelfbeheersing, en de uit boosheid geboren handtastelijkheid zou heel gemakkelijk kunnen overgaan in een prettiger soort handtastelijkheid. In plaats daarvan greep William zijn nieuwe jas. 'Ik ga naar buiten.'

'Het is kerst.'

'Dat is ook iets wat we nu mogen, Mercer. We mogen tijd voor onszelf hebben.'

Maar *Solitas radix malorum est* zou Mercer naderhand denken, toen hij erop terugkeek. De deur sloeg dicht en hij bleef alleen achter met het eten, dat nauwelijks was aangeraakt. Maar ook zijn eigen eetlust had hem verlaten. Het zwakke namiddaglicht, dat nog verder werd afgezwakt door de boom en de laag vuil op het venster, en de kille tocht die binnenkwam door de kier die hij had opengelaten hadden iets apocalyptisch. Telkens wanneer er een vrachtwagen langsreed trilden de gerafelde uiteinden van de hulster als de naalden van een supergevoelige seismograaf. Ja, alles, zowel op het persoonlijke als op het wereldhistorische vlak, bevond zich in een crisis. Hij deed een tijdje of hij afleiding vond bij het gewemel van footballshirts op het scherm. In werkelijkheid had hij zich echter stukje bij beetje teruggetrokken in zijn hersenpan om het soort aanpassinkjes te doen dat hem in staat zou stellen dit leven vol te blijven houden, met een vriend die op eerste kerstdag doodleuk de deur uit liep.

CHARLIE WEISBARGER, zeventien jaar, had de laatste tijd nogal wat aandacht besteed aan zijn uiterlijk. Niet dat hij ijdel was, tenminste, hij dacht van niet, en hij was ook niet bepaald weg van zijn eigen uiterlijk, maar het vooruitzicht Sam weer te zien dreef hem telkens weer naar de spiegel. Wat op zich gek was, want de liefde hoorde je over je eigen grenzen heen te voeren, maar op de een of andere manier had zijn liefde voor haar – net als de muziek die hij die zomer had ontdekt, of de moedwillige verstoring van zijn zintuigen – er alleen maar voor gezorgd dat hij op zijn eigen eilandje was teruggeworpen. Het was alsof het universum hem een lesje wilde leren. De uitdaging was dus, vond hij, om het te vertikken iets te leren.

Hij haalde een lp uit de stapel bij de stereo-installatie en legde een muntje op het element om te voorkomen dat de naald zou doorschieten. De eerste lp van Ex Post Facto, uit 1974. Bijkomend weetje: die was luttele maanden voordat de band uit elkaar viel uitgebracht, en dus ook meteen de laatste. Terwijl de powerakkoorden door de boxen daverden haalde hij een ronde zwarte doos van de plank in de kast waarnaar hij de parafernalia van zijn kindertijd had verbannen. Er plakte stof aan het deksel, als een vel op koude soep. In plaats van weg te vliegen toen hij erop blies, warrelde het op zodat hij het allemaal in zijn mond kreeg, dus veegde hij de rest ervan af met het eerste het beste wat voorhanden was, een oude honkbalhandschoen die gerimpeld als een balzak tegen zijn nachtkastje leunde.

Hoewel hij wist wat er in de doos zat, joeg de aanblik van de zwarte bontmuts van zijn opa toch altijd een schok van eenzaamheid door hem heen, alsof hij op een nest was gestuit waaruit de vogels waren gevlogen. De sjtetlmuts had moeder het ding genoemd, bijvoorbeeld als ze zei: *David, moet hij nou echt die sjtetlmuts weer op?* Maar voor

STAD IN BRAND

Charlie zou het altijd de Manhattanmuts blijven, de muts die opa een paar jaar geleden in december had gedragen toen ze alleen met hun tweeën met de auto naar de stad waren geweest. Hun alibi was een ijshockeywedstrijd van de New York Rangers geweest, maar waar Charlie per se zijn waffel over moest houden, was dat ze in plaats daarvan naar het kerstspektakel van Radio City waren gegaan. De oude baas uit Bialystok had zich brutaal als de beul door de menigte gedrongen. Charlie begreep eerlijk gezegd niet waar al die poespas voor nodig was, want er zou sowieso niemand geloven dat zijn opa geld zou neertellen om die gojse huppelkontjes te zien. Na afloop hadden ze wel een uur boven de ijsbaan in het Rockefeller Center staan kijken naar de schaatsende mensen. Charlie was niet gekleed op de kou, maar was zo wijs niet te klagen. Uiteindelijk stak opa hem een knokige, gebalde vuist toe en opende die. Daarin zat, in vetvrij papier gewikkeld, een butterscotchsnoepje waarvan Charlie geen idee had hoe hij eraan was gekomen. Het leek wel een laatste familiejuweel dat uit een oorlogsgebied was gesmokkeld, en dat des te kostbaarder was omdat het verborgen was gehouden.

De waarheid was dat zijn opa met hem te doen had gehad. Sinds de wonderbaarlijke geboorte van Charlies tweelingbroertjes hoorde niemand te erkennen dat de oudste zoon op een zijspoor was gerangeerd, maar zijn opa wilde het toch goedmaken, een gebaar dat Charlie wist te waarderen. Hij had gevraagd of hij dit jaar met Chanoeka naar Montreal mocht, maar zijn moeder en zijn opa gaven elkaar nog steeds de schuld van het overlijden van zijn vader. Dus was het bijna alsof er twee doden waren. Het enige wat Charlie nog had was de bontmuts.

Tot zijn verbazing merkte hij dat het enorme hoofd van zijn opa niet groter was geweest dan het zijne nu. Hij poseerde voor de spiegel op de kastdeur, schuin, en profiel. Hij kon zich moeilijk voorstellen hoe hij op Sam zou overkomen, omdat hij, afgezien van de muts, alleen een onderbroek en een T-shirt aanhad, en ook omdat zich mistbanken van aantrekking en afkeer tussen Charlie en de spiegel leken te dringen. Zijn lange, bleke ledematen en het gojse dons op zijn wangen veroorzaakten een hormonale oprisping, maar die konden het trillen van een bank in de schoolbus, de geur van babyolie en bepaalde uitdagend gevormde supermarktartikelen ook teweegbrengen. En zijn astma was een probleem. Zijn tomatensaprode haar was een probleem. Hij trok de muts over zijn voorhoofd en vulde zijn

kippenborst met lucht. Hij ging anders staan om het puistje dat was ontsproten op zijn rechterbovenbeen aan het zicht te onttrekken. (Hoe kon je überhaupt een puistje op je bovenbeen krijgen?) Hij vergeleek zichzelf met de foto op de hoes van de lp, waarop drie argeloze mannen, net zo mager als hij, plus een angstig ogende travestiet stonden. Hij kon zich de muts bij geen van allen voorstellen, maar dat hinderde niet. Hij vond hem prachtig.

Bovendien had hij hem juist tevoorschijn gehaald omdat hij daarmee de heersende wetten van de goede smaak overtrad. In de doorsneewereld van de doorsnee-Long Islander was 1976 het jaar van de après-ski. Het idee was dat je eruit moest zien alsof je onderweg naar school nog een slalomparcours had afgelegd: acryltruïen, ijsmutsen, en geblokte ski-jacks met een liftpasje aan de trekker van de ritssluiting. Alleen dankzij die pasjes, die buiten het seizoen een pikante vergeelde kleur hadden gekregen, kende Charlie de namen van de wintersportoord. Zijn geloofsgenoten skieden doorgaans niet. En die bontmuts van opa... tja, hij had net zo goed met een bepoederde pruik kunnen rondlopen. Maar daar ging het bij punk nou juist om, had Sam hem geleerd. Rebelleren. Dingen op hun kop zetten. Herinneringen aan hun stiekeme zomer samen, die minstens tien uitstapjes naar de stad voordat mama alles had verpest, kwamen heerlijk bij hem boven, net als de afgelopen week toen hij de telefoon had opgenomen en Sam aan de lijn bleek te zijn. Alleen zakte het fijne gevoel alweer snel weg in de gebruikelijke baaiervan gevoelens, de mengeling van zenuwen en spijt, alsof hem iets waarvan hij tegelijkertijd wel en niet bereid was afstand te doen ieder moment kon worden ontfutseld.

Hij draaide de plaat om, voor het geval hij ergens een riff gemist had of een detail van de frasering was vergeten in zijn herinnering op te slaan. *Brass Tactics* heette de plaat. Het was Sams lievelings-lp, ze was helemaal weg geweest van de zanger, die kleine met het leren jack en de hanenkam, die vanaf de hoes zijn middelvinger opstak. Inmiddels was het ook Charlies lievelingsplaat. Hij had hem dit najaar grijsgedraaid en was er vol lof over zoals hij nergens meer vol lof over was geweest sinds *Ziggy Stardust*. Ja, ook hij was eenzaam. Ja, ook hij had pijn gekend. Ja, hij had op de middag na de begrafenis van zijn vader op zijn zij op de vloer van de zolder gelegen en geluisterd naar de warme wind in de bomen buiten en ja, hij had de blade-ren bruin horen worden en zich in alle ernst afgevraagd of er nog wel

STAD IN BRAND

iets was wat enige zin had. Ja, hij had dat jaar met een been over de vensterbank van het zolderraam gezeten en voor zich gezien hoe zijn schedel als een met water gevulde ballon uit elkaar sprong op het gebarsten beton van de oprit, maar, ja, hij had zichzelf om een of andere reden tegengehouden, en misschien was dit wel de reden. Hij had Ex Post Facto te laat ontdekt om ze nog te kunnen zien optreden, maar nu was de band weer herenigd voor een oudejaarsoptreden, had Sam gezegd, met een jongen die ze kende als vervanger voor Billy Three-Sticks als leadzanger, en er was een soort vuurwerkshow gepland aan het slot. Die 'jongen die ze kende' zat hem niet lekker, maar had ze niet net toegegeven dat ze hém nodig had? Charlie dus?

Terwijl hij nog een laatste keer door zijn ladekast met kleren ging, vormde zich een laag sneeuw op het raamkozijn. Een beetje man bibberde niet, en hij was vastbesloten het niet koud te gaan krijgen. Aan de andere kant zag hij er in zijn lange onderbroek seksloos uit en wanneer Sam vanavond zijn broek zou openritsen – zodra ze alleen waren in de maanverlichte kamer uit zijn verbeelding (voor welke gelegenheid hij een bijna antiquarisch condoom, maat giga, in zijn zak had gestopt) – wilde hij het niet verknallen. Hij besloot, bij wijze van compromis, om onder zijn jeans zijn pyjamabroek aan te trekken. Dan zou de spijkerbroek er strakker uitzien, alsof hij de vijfde Ramone was. Hij nam een flinke trek van zijn inhaler, zette de stereo-installatie uit en slingerde de tas over zijn schouder.

Boven was zijn moeder aan het afwassen. De tweeling zat aan haar voeten een stuk speelgoed heen en weer te schuiven over het opkrullende zeil. Een dinkytoy, zag Charlie, met een plastic poppetje, dat als een stuk bagage met een elastiekje op het dak was bevestigd. 'Hij ziek,' legde Izzy uit. Abe maakte het ta-tu-ta-tu-geluid van een ziekenauto. Charlie bromde iets. Zijn moeder had zijn aanwezigheid gesignaleerd, en toen ze zich naar hem omdraaide kon hij zich niet voorstellen dat zijn bedrog er niet duimendik bovenop lag. Toen zag hij de draad die van haar hoofd naar de telefoon aan de muur liep. 'Ben jij dat, lieverd?' zei ze. En tegen de telefoon: 'Hij komt net binnen.' Hij zou hebben gevraagd tegen wie ze het had, als hij het niet al wist.

'Ja, ik ga ervandoor,' zei hij voorzichtig.

Ze had de hoorn tussen haar schouder en haar kin geklemd. Haar armen bleven ondertussen hun reinigende werk doen boven het stommende water in de gootsteen. 'Moet ik je even brengen met de auto?'

‘Ik hoef alleen maar naar Mickey. Dat kan ik best lopen.’

‘Ze zeggen dat het eerst nog harder gaat sneeuwen voordat het opklaart.’

‘Mam! Ik red me heus wel!’

‘Nou, dan zien we je volgend jaar weer.’

De kwinkslag verbijsterde hem even, zoals elk jaar, zoals het eerste meisje dat hem een kneepje gaf op St. Patrick’s Day. Zelfs toen hij het doorhad, bleef hij nog steeds met een bittere smaak zitten. Wat hij eigenlijk wilde was dat zij zich zou omdraaien, goed zou kijken, en zou proberen hem tegen te houden. Maar waarom? Hij kneep er alleen maar voor een nachtje tussenuit en zou voor het dag werd terug zijn, en er zou niets veranderen, want er veranderde nu eenmaal nooit wat.

Buiten, vrij van de complexe bekoorlijkheden die hem aan het huis bonden, werden zijn bewegingen ongeremder. Hij pakte zijn fiets, die tegen de zijmuur in de garage stond, en verstopte zijn weekendtas achter de cv-ketel. Voor de vorm had hij er wat vuil wasgoed in gepropt dat hij van de vloer van zijn kamer had geraapt. De sneeuw viel inmiddels in dikke vlokken en bleef liggen op het trottoir als een glad vel vetvrij papier. Zijn wielen lieten er zwarte sporen in na. Toen hij onder een straatlantaarn door fietste, zwol op de grond voor hem een monster op, stakerig aan de voet, enorm bij de schouders en manen (zijn plumpe jasje, zijn bontmuts). Hij reed door en kneep zijn ogen tot spleetjes vanwege de bijtende sneeuwvlokken.

Het centrum van Flower Hill was, ondanks alle inspanningen van de gemeenteraad, niet echt in staat om uit zijn eigen schaduw te treden. Overdag wist het nog de schijn van een ietwat sjofele grootstedelijkheid op te houden – je had er een bloemist, een winkel met trouwbenodigdheden, een niet al te beste platenzaak – maar ’s avonds straalden de verlichte gevelbeletteringen onmiskenbaar de ware prioriteiten van de wijk uit. Massagesalon. Tatoeagezaak. Wapenhandel. Pandjeshuis. Voor een verlaten cafetaria draaide een elektromechanische kerstman waarvan het onderstel aan een hek was vastgeketend, stijfjes in de rondte op de maat van ‘Jingle Bells’. Charlie, wiens handen gevoelloos waren geworden van de kou, ging naar binnen om snel een kop koffie naar binnen te gieten. Die begon net te werken toen hij tien minuten later zijn fiets verstopte onder een paar struiken bij het station. Hij moest er toch echt eens aan denken een slot te kopen.

STAD IN BRAND

Sam stond te wachten in een kegel van licht aan het einde van het perron. Hij had haar een halfjaar niet gezien, maar aan de manier waarop ze op de nagel van de duim van de hand waarmee ze haar sigaret vasthield stond te kluiven, merkte hij dat haar iets dwarszat. (Tenminste, dat had hij móéten merken, via het telepathische lijntje dat hen verbond. Hoeveel nachten had hij sinds zijn huisarrest niet wakker gelegen en in gedachten met haar gepraat? Maar als puntje bij paaltje kwam bestonden telepathie, gnosis en al die andere superkrachten die hij zichzelf op verschillende momenten had toegedicht helemaal niet. In werkelijkheid kon niemand door muren heen kijken. Niemand – bedacht hij naderhand, nadat gebeurd was wat er gebeurd was – kon gedane zaken een keer laten nemen.) Verbazend genoeg zag ze hem niet uitglijden in de sneeuw toen hij zich naar haar toe haastte. Zelfs toen hij zo ongeveer boven op haar lag, bleef ze nog naar het maangezicht van de stationsklok staren, en naar de witte vlokken die daar oplostten. Hij wilde een arm om haar heen slaan, maar omdat ze wat ongelukkig ten opzichte van elkaar stonden, gaf hij haar maar een stomp tegen haar schouder, die wat slapjes uitviel en helemaal niets had van het liefdevolle gebaar dat het zou zijn geweest van iemand met meer geoefende handen, dus maakte hij er een klein dansje van, stompte in de lucht, en deed alsof hij haar alleen maar per ongeluk had geraakt. *Hé! Ho! Let's go!* En eindelijk draaide ze hem het gezicht toe dat hem zo lang onthouden was geweest, met de indringende donkere ogen, de wipneus met het zilveren ringetje, de filmsterrenmond, net een tikkeltje te breed, waaruit haar doorrookte stem – het beste aan haar – nu opklonk: 'Dat is lang geleden.'

'Ach, ja, ik heb het druk gehad.'

'Ik dacht dat je huisarrest had, Charlie.'

'Dat ook.'

Ze pakte de bontmuts. Charlies wangen waren roodgloeiend toen zij zijn door hem zelf toegebrachte haarverminking bekeek die indirect tot zijn uitgaansverbod had geleid. *Je ziet eruit als iemand uit een gesticht*, had zijn moeder gezegd. Het was nu weer aangegroeid, althans grotendeels. Intussen had Sam iets met haar eigen haar gedaan, namelijk het jongensachtig kort geknipt en bovendien geverfd, van oranje naar zwart. Ze was bijna even lang als Charlie en dankzij een donkere blazer die haar rondingen verborg, zag ze eruit als Patti Smith op de hoes van *Horses*, hun op een na lievelingsalbum. Al wist hij natuurlijk niet waar ze naar luisterde nu ze naar de universi-

teit ging in de stad. Toen hij vroeg naar het studentenleven, zei ze dat het saai was. Hij bood haar de bontmuts aan. ‘Wil jij hem op? Hij is lekker warm.’

‘Het was maar een kwartiertje.’

‘Het is best glad op straat. En ik moest even koffie drinken. Jammer genoeg heb ik de auto niet.’ Hij zei nooit dat dat kettingroken van haar funest was voor zijn astma, en zij op haar beurt deed net of ze niet zag dat hij zijn longen volzoog met chemische troep uit een suffe inhaler. ‘Mijn moeder denkt dat ik bij Mickey Sullivan blijf slapen, kun je nagaan hoe achterlijk ze is.’ Maar Sam had zich al omgedraaid naar waar het spoor afboog naar de duisternis. Er kwam een licht op hen af, als een strak aangegooide witte bal die recht op de thuisplaat afkoerst. De trein van 20.33 naar Penn Station. Over een paar uur zouden ze traditiegetrouw de tijdbal boven Times Square laten zakken en zouden mannen en vrouwen in heel New York zich naar de dichtstbijzijnde persoon keren en die een onschuldige kus geven, of een niet zo onschuldige. Hij deed net of het benauwde gevoel op zijn borst van de cafeïne kwam. ‘Niet dat het mij wat kan schelen wat Mickey ergens van vindt. Die lul groet me niet eens meer in de kantine.’ Zij drieën – Mickey, Charlie en Samantha, hadden op de middelbare school in dezelfde klas moeten zitten. Maar Sams doodenge vader, het vuurwerkgenie, had haar op de lagere school bij de nonnen gedaan en daarna naar een particuliere school in New York. Het had kennelijk gewerkt, want hoewel Sam maar zes maanden ouder was dan hij, was ze slim genoeg geweest om groep acht over te slaan en zat ze nu op New York University, terwijl Mickey en hij doorsneeleerlingen waren en ook niet meer bevriend. Misschien had hij trouwens iemand moeten zoeken die meer zin had om vannacht als alibi te fungeren, want als zijn moeder morgenochtend de Sullivans zou bellen om ze te bedanken (niet dat ze daaraan zou denken, maar áls) zou hij zwaar in de shit zitten, in een dikke, dampende berg van het spul. En stel dat ze erachter zou komen waar hij het geld vandaan had gehaald om twee retourtjes naar de stad van te bekostigen. Dan zou hij tot iets van 1980 in zijn kamer worden opgesloten. ‘Heb jij de kaartjes?’

‘Ik dacht dat jij die zou kopen,’ zei ze.

‘Ik heb het over die voor Ex Post Facto.’

Ze trok een verkreukelde flyer uit haar zak. ‘Ze heten nu Ex *Nibilo*. Nieuwe leadzanger, nieuwe naam.’ Even leek haar stemming in te

STAD IN BRAND

zakken. ‘Nou ja, het is niet de opera, hè? Je hoeft er geen kaartje voor te kopen.’

Hij volgde haar door het gangpad, onder beverige verlichting, en wachtte zo lang mogelijk met haar eraan te herinneren dat hij vanwege zijn maag niet achteruit kon rijden. Weer vertrok haar gezicht kort van ergernis en even was hij bang dat hij hun romantische afspraakje (want in die termen dacht hij onwillekeurig) nu al had verpest. Maar ze had de tussendeur al opengeduwde en ging hem voor naar de volgende coupé.

Die avond was de Long Island Rail Road van de jeugd. Zelfs de volwassenen waren weer jong. Het waren er in elk geval zo weinig dat elk groepje feestgangers bij wijze van buffer een paar rijen roodmet-blauwe Bicentennial-stoeltjes ter gelegenheid van tweehonderd jaar onafhankelijkheid aan weerszijden leeg kon laten. Ze praatten veel harder dan volwassenen zouden hebben gedaan en je merkte aan alles dat het de bedoeling was dat iedereen zou meeluisteren, een soort van proactieve opstelling, een manier om te laten weten: *Wij zijn niet bang voor jullie*. Charlie vroeg zich af hoeveel moeders in Nassau County vanavond geen idee zouden hebben waar hun kinderen uithingen, hoeveel moeders hun simpelweg de vrije teugel hadden gegeven. Zodra de conducteur langs was geweest, werden de eerste biertjes rondgedeeld. Iemand had een transistorradio bij zich, maar de speaker was waardeloos en op die geluidsterkte kon je alleen maar een stem bronstig horen kreunen. Vermoedelijk Led Zeppelin, wier Tolkienachtige gepiel Charlies vaste achtergrondmuziek was geweest in de autowasserette waar hij in zijn brugklasjaar een bijbaantje had gehad, maar die hij had afgezworen nadat Sam Robert Plant afgelopen zomer had weggezet als crypto-misogyne uitslover. Zo was ze soms, scherp van tong en vol vuur, en dat ze nu zo stil was overviel hem nogal. Toen een jongen een paar rijen verderop net deed of hij een blikje bier naar hen wilde gooien stak Charlie, lulletje dat hij was, zijn hand omhoog om het te vangen. De vrienden van de jongen lachten hem uit. ‘Stelletje kleuters,’ mompelde Charlie op naar hij meende vernietigende toon, alleen niet hard genoeg om gehoord te worden, waarna hij weer terugzakte tegen het namaakleer van zijn naar voren gerichte stoel. Sam had zich weer van hem afgekeerd en keek door het raampje naar de glinsterende woonwijken van Queens, of naar de condens van haar adem op het glas, die de huizenblokken schimmig maakte. ‘Zeg, gaat het wel goed?’

‘Hoezo?’

‘Omdat het een feestdag is vandaag. En je lijkt niet in zo’n hele feestelijke stemming. Zou je dit trouwens niet allemaal moeten vastleggen voor dat blaadje van je?’ Het afgelopen jaar had ze een gestencilde fanzine uitgebracht over de punkscene in de stad. Dat was iets heel belangrijks voor haar. Of was dat geweest althans. ‘Waar is je camera?’

Ze slaakte een zucht. ‘Ik weet het niet, Charlie. Ik heb hem waarschijnlijk ergens laten slingeren. Maar ik heb wel dit voor je meegebracht.’ Uit de pukkel op haar schoot kwam een kleverige bruine fles zonder etiket. ‘Dit was het enige wat ik kon vinden in de drankkast. Voor de rest is het op dit moment water.’

Hij rook aan de dop. Perzikbrandewijn. Hij zette de fles aan zijn lippen, hopennd dat er geen bacteriën aan zaten. ‘Weet je zeker dat het goed gaat?’

‘Weet je dat jij de enige bent die mij dat ooit vraagt?’ Haar hoofd kwam op zijn schouder te liggen. Hij kon nog steeds niet inschatten wat ze dacht, maar de medicinale gloed van de drank had zijn ingewanden bereikt en haar zoenen – haar pákken, zoals R. Plant het zou hebben gesteld – leek weer tot het rijk der mogelijkheden te behoren. De rest van de rit moest hij zich de lillende wangkwabben van president Ford voorstellen om geen enorme stijve te krijgen.

Maar op Penn Station stak Sams rusteloosheid weer de kop op. Ze wrong zich door de naar hotdogs stinkende drommen mensen, wier gezichten te snel bewogen om ze te kunnen onderscheiden. Charlie, die inmiddels aardig in de olie was, had het gevoel dat ergens achter hem een reusachtig licht straalde dat elk zwart geverfd haartje op haar achterhoofd in vuur en vlam zette, en ook alle ringetjes in haar oren, en de grappige, platte, van boven spits toelopende kabouteroren, alsof ze werd gevolgd door een filmploeg die haar uitlichtte. Met licht dat niet ergens van afstraalde, maar van binnen in hen kwam. Van binnen in háár.

Ze sprongen in een vrij lege trein die net stopte, lijn 2 richting Flatbush Avenue, en toen ze door een van de stations denderden leek de trein de staccatostem van de conducteur na te bootsen: *Flat-bush, Flat-bush*. Sam draaide zich om. De stalen liggers boven het rangeerperron versnipperden het licht. Charlie zag nu pas dat ze een kleine tatoeage in haar nek had. Die zag eruit als een wat onbeholpen, door een kind getekend kroontje, maar Charlie wilde haar er niet naar

vragen omdat dat haar erop zou attenderen dat er van alles was wat hij kennelijk niet meer over haar wist. Hij liet de stang waaraan hij zich had vastgehouden los, stak zijn handen in zijn zak en probeerde zo staande de schokken van de trein (*Flat-bush, Flat-bush*) op te vangen. Het was een spelletje dat zij hem had geleerd en dat 'subwaysurfen' heette. Wie het eerst zijn evenwicht verloor was af. 'Kijk,' zei hij. Toen ze dat niet deed, probeerde hij het opnieuw. 'Potje doen?'

'Nu even niet.' In haar stem zat niets van de moederlijke toegeeflijkheid die hij gewend was en opnieuw voelde hij dat haar aandacht versnipperd was, zoals de verlichting in het station waar ze doorheen waren gereden. Geen goed voorteken.

'Wie drie keer wint heeft gewonnen.'

'Soms ben je echt nog een kind, Charles.'

'Je weet wat ik van die naam vind, hè?'

'Dan moet je je ook niet als een Charles gedragen.'

Hij schaamde zich, want ze zei het best hard. Iemand die niet beter wist zou zomaar kunnen denken dat ze hem absoluut niet mocht. Dus plofte hij neer op de bank aan de overkant, alsof hij zelf had besloten dat daar zijn plaats was. Bij Fourteenth Street bleef een van de deuren klemmen, zodat er maar een heel smalle doorgang overbleef om uit te stappen. En aangezien hij een heer was, liet hij haar uiteraard voorgaan, zonder dat er overigens een dankjewel van af kon. Toen stapten ze over op de lokale metrolijn, voor één halte maar, tot Christopher Street. Voordat hij betrapt was, hadden ze daar vaak rondgehangen. Ze aten er ijsjes, slikten er 'ludes en dronken er van haar vaders whisky. 's Middags stond hij dan half zat en half stoned te koekeloeren naar de homo's die de seksshops binnengingen, terwijl naar het zuiden de gebouwen als koninkrijken oprezen. De hemel, die zich boven hen had uitgestrekt als een reusachtig, kloppend oranjeblauw trommelvel, was nu gaan bladderen en kwam in kleine stukjes omlaagvallen. En hijzelf brandde weg in zijn dubbele broek. Hij zei tegen haar dat hij moest plassen.

'We moeten wel de tijd in de gaten houden, Charlie.'

Maar hij ging een pizzeria binnen waar hij het toilet in dook, waarop **ALLEEN VOOR KLANTEN!** stond. Met de deur op slot trok hij zijn broek en pyjamabroek uit, propte de pyjamabroek in zijn jaszak en trok de gewone broek weer aan. De man achter de toonbank staarde hem onvriendelijk na toen hij weer naar buiten liep.

'Tja, als je zo gaat doen...' begon ze.

‘Wat bedoel je met “zo”?’

‘Zoals nu. Ik heb het gevoel dat je alleen maar spanning uitstraalt naar mij. En zou je een beetje uit willen kijken? Je blokkeert de hele stoep.’

Dat was inderdaad zo, zag hij. De dwarsstraten, die van de West Village naar de East Village liepen, wemelden van de toeristen, de freaks en andere jongeren uit de stad. Maar sinds wanneer maakte zij zich druk om hoffelijkheid? ‘Ik heb het gevoel dat je boos op me bent, Sam, en ik heb toch niks gedaan?’

‘Wat moet je van me, Charlie?’

‘Ik moet helemaal niks,’ zei hij, op een toon die angstig in de buurt kwam van jammeren. ‘Jij hebt mij gebeld, weet je nog? Ik wil gewoon weer maatjes zijn.’

Daar dacht ze even over na. Als hij ter bevestiging iets symbolisch had kunnen doen, zoals zo’n geheimzinnige handdruk van derdeklassers geven, of in de palm van je hand spuwen, of ergens een kruis in kerven, dan zou hij dat hebben gedaan. ‘Oké,’ zei ze, ‘maar kunnen we er nu gewoon heen gaan?’

‘Er’ was een door duiven ondergescheten voormalig bankgebouw in een wel bijzonder vervallen stukje Bowery. De hele voorgevel met de zuilen was volgekladderd met graffiti, iets wat ze vroeger per se zou hebben willen fotograferen. De rij stond tot ver buiten een zijdeur en ze sloten achteraan aan, onder een flakkerende straatlantaarn. Vanaf het gezicht van een lange kerel die een stuk of tien plaatsen voor hen in de rij stond, knipoogde een veiligheidsspeld naar Charlie. De man leek op een gedrochtelijke vriend van Sam die hij ooit, niet ver hiervandaan, had ontmoet. Charlie voelde zich ineens opgelaten over zijn bontmuts. Hij wilde hem afzetten voordat de man, als hij de bewuste vriend was, hen zou opmerken, maar de lantaarn was uitgefloept. Toen hij weer zoemend aanging, stootte hij Sam aan. ‘Hé, ken jij die gast niet?’

Ze keek nerveus om zich heen. ‘Wie?’ Maar de veiligheidsspeld was al door het gebouw opgeslokt en haar blik viel op een andere man, iemand met de omvang en vorm van een bedrijfskoelkast, die de stalen branddeur open- en dichtdeed zonder echt te zien wie erdoor naar binnen gingen. ‘O, dat is gewoon Bullet.’ Ze leek een hele verzameling van dat soort vage kennissen onder oudere mannen te hebben. Deze was zwaar getatoeëerd, met sprieten zwarte inkt die vanuit zijn hals helemaal doorliepen tot op zijn toffeebruine gezicht, als een

STAD IN BRAND

soort oorlogskleuren, was van top tot teen in leer gehuld en droeg een oorbel in de vorm van een dolkje. 'Hij is de uitsmijter.'

'Ik heb geen identiteitsbewijs bij me,' siste Charlie.

'Waar heb je dat voor nodig dan? Gewoon cool zijn. Doe mij maar na.'

Hij trok de bontmuts dieper over zijn ogen en dwong zichzelf zijn schouders niet zo te laten hangen. Zijn pogingen om er volwassen uit te zien bleken er uiteindelijk niet toe te doen, want de uitsmijter tilde Sam van de grond en nam haar in een stevige omhelzing, waarbij zijn gezicht openbrak in een brede, roze grijns. 'Ik dacht dat we jou vanavond niet meer zouden zien, schatje.'

'Afspraken, afspraken,' zei ze. 'Je kent dat wel.'

'Wie is die bonestaak?' Hij knikte in de richting van Charlie zonder hem aan te kijken.

'Dit is Charles.'

'Charles ziet eruit als een stille, met die muts.'

'Charles is cool. Zeg eens dag, Charles.'

Charlie mompelde iets, maar stak zijn hand niet uit. Hij was sowieso een beetje bang voor zwarte mensen, en al helemaal voor deze man die, als hij daar zin in zou hebben, Charlie als een stukje aanmaakhout op zijn knie doormidden zou kunnen knakken. Als hij überhaupt zwart was, en niet supergebruind of Turks of zoiets, het was moeilijk te zien vanwege al die tatoeages.

'Zeg,' zei Sam, die zich dichter naar hem toe boog. 'Heeft er iemand naar mij gevraagd?'

'Naar jou?'

'Ja... heeft iemand je bijvoorbeeld gevraagd of ik er ook was? Een beetje ballerig type? Knappe man? Jaar of dertig? Niet helemaal op zijn plek hier?' Ze leek te beven, glimmend van de gesmolten sneeuw, hoopvol. Charlie deed zijn best om zijn eigen gezicht uitdrukkingloos te houden. Laat ze nooit laten merken dat je pijn lijdt, had opa gezegd voordat hij in een DC-10 verdween, een week na de sjiive.

Intussen schemerde er iets van medelijden, iets van *weten je vader en moeder wel waar je bent?* door het joviale masker van de uitsmijter heen. 'Ik zou het niet weten, schatje. Ik sta hier vanaf acht uur en zoals ik al zei, ik had niet verwacht jou te zullen zien.'

'Charlie,' zei ze, 'kun jij hier een momentje bij Bullet wachten, dan ga ik eventjes naar binnen om iets uit te zoeken.' Dus wachtte hij, van de ene voet op de andere wippend, en probeerde zo iets verder uit de

buurt van de uitsmijter te raken. Op de gebogen hals van de straatlantaarn zaten duiven in elkaar gedoken. Een vrouw die was gekleed als een mime, en geen make-up nodig had om haar gezicht wit te schminken, kwam de deur uit gewankeld en gleed prompt uit op de gladde stoep. Ze hield maar niet op met lachen en Charlie wilde naar haar toe gaan, maar niemand anders maakte aanstalten. De uitsmijter haalde zijn schouders op, alsof hij wilde zeggen: *Wat wou je gaan doen dan?*

Goeie vraag. Die zomer waarin Amerika de Bicentennial vierde, de zomer van Sam, was gekomen als een glasblauwe golf die zijn lam-lendige leventje met één krachtige zwaai had opgepakt en naar voren gesmeten, met zo'n steile boog dat hij op moest kijken om de kust te kunnen zien. Maar zoals alle golven was ook deze uiteindelijk gebroken en bovendien had hij altijd hoogtevrees gehad. Hij had haar daarna nog één keer gezien, vanaf de passagierskant van de stationcar waarin hij niet meer mocht rijden van zijn moeder. Ze zat in een bushokje in Manhasset. En misschien had ze hem ook wel gezien, maar iets in hem had hem terughoudend gemaakt, en iets had ook haar tegengehouden, het deel van haar waarvan hij nu begreep dat het hier was gebeven, dat gedurfd surfte op de branding, dat de stad uittestte om te zien of die haar aankon. Blijf cool, zei hij tegen zichzelf. *Gewoon cool blijven.*

'Charlie, moet je horen,' zei Sam toen ze terugkwam. 'Als ik nou even snel heen en weer zou moeten naar de stad, zou jij je dan een uurtje alleen kunnen vermaken?'

Hij zou natuurlijk alles voor haar hebben gedaan. Hij zou Ex Post Facto, of hoe ze zich tegenwoordig ook maar noemden, hebben laten lopen als zij dat had gewild. Maar hoe moest het als zij wilde dat hij niets deed? 'Wat is dat nou, Sam? Ik dacht dat je oudejaarsavond met mij wilde vieren?'

'Dat wil ik ook, maar ik zou het heel erg kut vinden als jij de eerste set zou missen en ik moet... er is iets wat ik niet langer uit kan stellen.' Aan de andere kant van de muur van het pakhuis maakte het gedempte geluid van een drumstel duidelijk dat de ingeblikte muziek vanaf nu werd vervangen door livemuziek. 'Ze gaan beginnen. Jij redt je wel, toch?' Ze richtte zich tot de uitsmijter: 'Bullet, pas jij een beetje op onze Charlie?'

'Kan hij niet op zichzelf passen dan? Is Charlie soms zwakbegaafd of zo?'

STAD IN BRAND

‘Klotezooi,’ zei Charlie, tegen niemand in het bijzonder.

‘Bullet...’

De uitsmijter stak een arm uit en tilde tussen zijn reusachtige duim en wijsvinger de rand van opa’s muts op, zodat Charlie zijn ogen kon zien. ‘Ik maak maar een geintje met je, hoor, ouwe.’

Charlie negeerde hem en concentreerde zich op Sam. ‘Hoe zit het dan met “Ik heb je nodig, Charlie”?’

‘Ik heb je ook nodig, Charlie. Ik ga je nodig hebben. Luister, als ik om elf uur nog niet terug ben, kom dan naar mij toe. Ik zit om kwart voor twaalf op een van de bankjes bij het metrostation in Seventy-Second Street. Weet je dat te vinden?’

‘Natuurlijk weet ik dat te vinden.’ Hij had geen idee waar het was.

‘Hoe het ook loopt, ik zweer je dat we het nieuwe jaar samen zullen inluiden.’ Haar vlakke hand tussen zijn oorlelletje en wang was als een koel zwembad op een snikhete dag. Toen liep ze achteruit weg, en voor de eerste keer sinds het perron van de LIRR leek ze hem ook werkelijk te zien. Ondanks de geheimen die ze duidelijk nog steeds voor hem had, wilde hij haar geloven. Hij wilde geloven dat het mogelijk was dat dit ongetemde, vrije wezen hem nodig had. Maar weg was ze. De uitsmijter, Bullet, zwaaide de deur open. Charlie dacht aan een auto met open deuren die over het parkeerterrein bij school reed en buiten zijn bereik optrok, ook al riepen stemmen vanuit de wagen nog: *Kom op, Weisbarger. Stap in.* Maar dat was niet echt meer, zoals het ook niet echt was dat hij al met Sam had gezoend, destijds in het souterrain van dat rare huis in East Third Street, maanden geleden. Wat echt was, in het vacuüm dat ze had achtergelaten, was de herinnering aan haar huid tegen zijn huid, en de muziek die nu vanuit de muil van de club daverde.